

Határozatok Tára

MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2018. október 3.¹

C-572/17. sz. ügy

**Riksåklagaren
kontra
Imran Syed**

(a Högsta domstolen [legfelsőbb bíróság, Svédország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem – Szerzői jog és szomszédos jogok – Információs társadalom – Terjesztési jog – Jogsértés – Lajstromozott európai uniós védjegyekkel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölésekkel ellátott ruhadarabok – Kereskedelmi célú raktározás – Az üzlethelyiségtől elkülönülő raktározás”

1. A Högsta domstolennek (legfelsőbb bíróság, Svédország) azon másodfokú ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelem ügyében kell ítéletet hoznia, amely bűnösnek ítélte a kereskedőt, mert bizonyos mennyiségű olyan textilterméket árult az üzletében és tárolt a raktárhelyiségeiben, amelyek közül az egyik az üzlethez tartozott, a másik pedig Stockholm külvárosában volt, amely ruhadarabok a jogosultak engedélye nélkül szerzői jog oltalma alá eső rockzenei képeket és motívumokat tartalmaztak.

2. Az alapügyben eljáró bíróság által a Bíróság elé terjesztett kérdés a szerzői jog korlátairól, az eredeti mű és többszörözött példányai nyilvános terjesztésének engedélyezésére és megtiltására irányuló joggal kapcsolatos, amellyel a 2001/29/EK irányelv foglalkozik.² Az előterjesztő bíróság konkrétan azt kívánja megtudni, hogy az említett jog hatálya alá tartoznak-e, az eladott tárgyakon kívül, a raktárban tárolt áruk is, és ha igen, milyen mértékben.

I. A jogi háttér

A. Nemzetközi jog

3. A Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) 1996. december 20-án Genfben elfogadott Szerzői Jogi Szerződését (kihirdette: a 2004. évi XLIX. törvény; a továbbiakban: WCT) az Európai Közösség nevében a 2000. március 16-i 2000/278/EK tanácsi határozat hagyta jóvá.³

¹ Eredeti nyelv: spanyol.

² Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.; helyesbítések: HL 2014. L 10., 32. o.; HL 2008. L 134., 16. o.).

³ HL 2000. L 89., 6. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 33. kötet, 208. o.

4. A 6. cikk előírja:

„(1) Az irodalmi és művészeti alkotások szerzőinek kizárólagos joga, hogy engedélyezzék műveik eredeti példányának vagy többszörözött példányainak a nyilvánosság számára adásvétel vagy a tulajdonjog egyéb átruházása útján való hozzáférhetővé tételét.

(2) E Szerződés nem érinti a Szerződő Felek szabadságát olyan feltételek esetleges meghatározására, amelyek alapján az (1) bekezdésben említett jog kimerülése a mű eredeti példányának, illetve többszörözött példányainak a szerző hozzájárulása alapján történt első adásvételét vagy a tulajdonjog egyéb első átruházását követően bekövetkezik.”

B. Az uniós jog. A 2001/29 irányelv⁴

5. A (9) preambulumbekkezdése értelmében:

„A szerzői jog és szomszédos jogok harmonizációjának a magas szintű védelemből kell kiindulnia, tekintve hogy ezek a jogok elengedhetetlenek a szellemi alkotáshoz. [...]”

6. A (11) preambulumbekkezdése kimondja:

„A szerzői jog és szomszédos jogok szigorú és hatékony védelme az egyik legfontosabb eszköze annak, hogy Európában a kulturális alkotótevékenység hozzájusson a szükséges forrásokhoz, illetve a szerzők és előadók megőrizhessék függetlenségüket és méltóságukat.”

7. A (28) preambulumbekkezdés szerint:

„Az ebben az irányelvben biztosított szerzői jogi védelem magában foglalja az anyagi hordozón rögzített művek terjesztésének ellenőrzésére vonatkozó kizárólagos jogot. Az eredeti műnek, illetve többszörözött példányának a jogosult vagy annak hozzájárulásával más által megvalósított első Közösségen belüli eladása kimeríti az adott műpéldány Közösségen belüli újraeladásának ellenőrzésére irányuló jogot. E jog nem merül ki az eredeti műnek vagy többszörözött példányának a jogosult, illetve annak hozzájárulásával más által a Közösségen kívül megvalósított eladása esetén. [...]”

8. A 4. cikk előírja:

„(1) A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik eredeti vagy többszörözött példányai adásvétellel vagy más módon megvalósuló nyilvános terjesztésének engedélyezésére, illetve ennek megtiltására.

(2) A terjesztési jog nem merül ki a Közösségen belül a mű eredeti vagy többszörözött példány tekintetében, kivéve, ha annak első eladását vagy tulajdonjogának más módon való első átruházását a Közösségen belül a jogosult vagy az ő hozzájárulásával más végezte.”

⁴ A tagállamok jogrendjeinek közelítése a szellemi tulajdon terén alapvetően a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejének összehangolásáról szóló, 1993. október 29-i 93/98/EGK irányelv (HL 1993. L 290., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 141. o.) útján valósult meg, amelyet a korábbi irányelveket egységes szerkezetbe foglaló, 2006. december 12-i 2006/116/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 372., 12. o.) módosított, illetve hatályon kívül helyezett. Az egyik módosítás célja a szerzői és szomszédos jogok védelmének szabályozása az úgynevezett információs társadalomban a 2001/29 irányelv útján.

C. A nemzeti jog. A Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk⁵

9. A fent említett törvény 2. §-a értelmében ilyen „cselekmény” lehet egyebek mellett, ha az illető az alkotást a jogosult beleegyezése nélkül a nyilvánosság számára hozzáférhetővé téve felhasználja, különösen, ha az alkotás példányait eladásra, kölcsönzésre vagy bérletre felkínálják, vagy egyéb módon nyilvánosan terjesztik (a szóban forgó törvény 2. §-a harmadik bekezdésének 4. pontja).

10. Az 53. cikk szerint az a személy, aki szándékosan vagy súlyos gondatlanságból olyan, irodalmi vagy művészi alkotásokat érintő cselekményt követ el, amely valamely személynek az említett mű alapján az 1. és 2. fejezetnek megfelelően fennálló szerzői jogát sérti, pénzbüntetésre vagy két évig terjedő szabadságvesztésre büntetendő.

II. A jogvita alapját képező tényállás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

A. A tényállás

11. I. Syed üzletet vezetett a Gamla Stan-ban (Stockholm, Svédország), ahol többek között rockzenei motívumokkal ellátott ruhákat és kiegészítőket árult. Ezek kalóztermékek voltak, amelyek az érintett jogosultak védjegyjogait és szerzői jogait sértették. Az áruk nemcsak az üzletben, hanem az ahhoz tartozó raktárhelyiségben és Stockholm egyik déli kerületében, Bandhagenben lévő raktárhelyiségben is megtalálhatók voltak.

12. Azt követően, hogy védjegybitorlással és szerzői jog megsértésével vádolták, a büntetőeljárásban I. Syed azt vallotta a tingsrätt (körzeti bíróság, Svédország) előtt, hogy az üzletet rendszeres időközönként feltöltötték áruval e raktárakból.

13. A Riksåklagaren (svéd ügyészség) szerint kettős jogsértés történt:

- Egyfelől, a vádlott védjegybitorlást követett el azzal, hogy ruhaértékesítésre irányuló kereskedelmi tevékenysége során jogellenesen használt olyan megjelöléseket, amelyek megegyeztek bizonyos lajstromozott európai uniós védjegyekkel vagy azokhoz hasonlóak voltak. A bitorlás azzal valósult meg, hogy I. Syed az árukat Svédországba hozta, üzletében eladásra kínálta és kereskedelmi céllal az üzletben és annak közelében lévő raktárhelyiségben, valamint egy bandhageni csarnokban tárolta.⁶
- Másfelől, a szerzői jogokat is megsértette azzal, hogy jogosulatlanul olyan ruhákat és árucikkeket tett a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, amelyeken a jogosultakat megillető szerzői jog hatálya alá tartozó kép szerepelt. A jogsértés abban állt, hogy I. Syed az üzletében, az ahhoz tartozó raktárban, valamint a bandhageni raktárban az árukat eladásra kínálta vagy egyéb módon a nyilvánosság számára terjesztette. Másodlagosan a szerzői jogi törvény szerinti jogsértések kísérlete és előkészületi cselekmények miatt is vádat emeltek ellene.

14. Az elsőfokú bíróság bűnösnek mondta ki I. Syedet a nála fellelhető valamennyi áruval kapcsolatos szerzői jog megsértéséért. A bíróság továbbá bűnösnek találta I. Syedet a szerzői jogi törvény megsértésében, az üzletben lévő áruk és ezekkel azonos, a két raktárhelyiségben lévő áruk vonatkozásában (599 ruhadarab). A bíróság felfüggesztett szabadságvesztést és 80 napi pénzbüntetést szabott ki vele szemben.

⁵ Az irodalmi és művészeti alkotásokat megillető szerzői jogról szóló (1960:729) törvény (a továbbiakban: szerzői jogi törvény), amely átültette a 2001/29 irányelvet a svéd jogba.

⁶ A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem a védjegybitorlást nem tárgyalja.

15. Az említett bíróság szerint az I. Syed részéről megvalósított eladásra felkínálás nem az üzletben található ruhadarabokra korlátozódott, hanem az azokon kívül kiterjedt a két raktárhelyiségben tárolt azonos árukra is. A kizárólag a raktárban tárolt azon árukat illetően azonban, amelyek nem voltak azonosak a boltban lévő árukkal, felmentette I. Syedet, mivel megállapította, hogy azokat nem kínálta fel eladásra és a szerzői jogi törvény szerinti jogsértések kísérletére és előkészületi cselekményekre nem került sor.

16. Az ítélet elleni fellebbezést követően a Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (stockholmi fellebbviteli bíróság, szabadalmi és kereskedelmi felsőbbbíróság, Svédország) részben helyt adott I. Syed fellebbezésének, felmentve őt a szerzői jogi törvény megsértésének vádjá alól a raktárhelyiségekben tárolt, az üzletben lévővel azonos áruk vonatkozásában.

17. A fellebbviteli bíróság véleménye szerint, bár I. Syed az árukat eladási szándékkal tárolta, azokat nem kínálta fel eladásra, más módon sem tette a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, és elutasította, hogy az áruknak a raktárhelyiségekben való birtokban tartása bűncselekmény kísérletének vagy előkészületének minősülne. Ennélfogva a bíróság megállapította, hogy I. Syed a szerzői jogi törvény megsértésében csak a ténylegesen a boltban megtalálható ruhadarabok vonatkozásában tekinthető bűnösnek. Következésképpen, a bíróság felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte és a pénzbüntetést 60 napra csökkentette.

18. A ügyészség, mivel nem értett egyet a fellebbezési eljárásban hozott ítélettel, felülvizsgálati kérelemmel fordult a Högsta domstolenhez (legfelsőbb bíróság). Véleménye szerint az áruk üzletben való eladásra felkínálásba beletartozik a raktárhelyiségben tárolt, azonos áruk megvásárlásának lehetősége is. [Az ügyészség] azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg I. Syed bűnösségét a szerzői jogi törvény megsértésében a raktárhelyiségekben található és az üzletben kihelyezett árukhoz hasonló 599 ruhadarab vonatkozásában is. Másodlagosan azt kérte, hogy a vádlottat ítéljék el ugyanezen bűncselekmény kísérlete miatt, jóllehet az előkészületre vonatkozó vádat ejtették.

19. I. Syed felülvizsgálati ellenkérelmet nyújtott be arra hivatkozással, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint valamely terjesztési jognak az eladásra való felkínálással való megsértése olyan cselekménnyel követhető el, amely az egyes konkrét árucikkek átruházásának céljával a nyilvánosság felé irányul. A terjesztés fogalmának túlságosan tág értelmezésének minősülne, ha az áruk vásárlását és tárolását ilyen cselekménynek tekintenék, ami sértené a jogszerűség elvét.

20. A Högsta domstolen (legfelsőbb bíróság) szerint a 2001/29 irányelvnek a belső jogba történő átültetésére irányuló jogalkotási folyamatban a kormány kimondta, hogy valamely magatartásnak nem kell befejezettnek lennie ahhoz, hogy az említett irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében szabályozott terjesztési jog hatálya alá tartozzon. Például elegendő, ha a mű példányát marketingintézkedésekkel eladásra felkínálják. Hozzáteszi, hogy a szerzői jogi törvény és a 2001/29 irányelv sem tiltja kifejezetten az oltalom alá eső áruk értékesítési céllal történő tárolását.⁷

21. A Dimensione Direct Sales és Labianca ítéletből⁸ a kérdést előterjesztő bíróság szerint az következik, hogy az adásvételi szerződés megkötését megelőző műveletek vagy aktusok, például az oltalom alá eső áruk eladásra történő felkínálása is megvalósíthatja a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerint a szerzőt megillető kizárólagos jog megsértését. A kétség azonban azzal kapcsolatban merül fel, hogy úgy tekinthető-e, hogy az oltalom alatt álló árukat a raktárhelyiségében tároló személy azokat eladásra kínálja, ha a tulajdonában levő üzletben azonos árukat értékesít.

⁷ A kérdést előterjesztő bíróság a varumärkeslagen (2010:1877) [a védjegyről szóló (2010:1877) törvény] 1. fejezetének 10. §-ára és a közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.; helyesbítés: HL 2017. L 142., 104. o.) 9. cikke (3) bekezdésének b) pontjára utal, amely rendeletet időközben felváltotta az európai uniós védjegyről szóló, 2017. április 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2017. L 154., 1. o.).

⁸ 2015. május 13-i ítélet (C-516/13, EU:C:2015:315); a továbbiakban: Dimensione Direct Sales ítélet.

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

22. Ilyen körülmények között a Högsta domstolen (legfelsőbb bíróság, Svédország) előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) Ha egy üzletben oltalom alatt álló motívummal ellátott árukat kínálnak jogosulatlanul eladásra, akkor az árukat eladásra felkínáló személy által raktárban tárolt, azonos motívummal ellátott áruk vonatkozásában is megállapítható-e a szerzőt a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerint megillető kizárólagos terjesztési jog megsértése?
- 2) Van-e jelentősége annak, hogy az árukat az üzlethez tartozó, vagy pedig más helyszínen lévő raktárhelyiségben tárolják?”

C. A Bíróság előtti eljárás

23. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet 2017. szeptember 28-án vette nyilvántartásba a Bíróság hivatala, és csak az ügyészség és a Bizottság nyújtott be írásbeli észrevételeket. A felek nem tartották szükségesnek tárgyalás tartását kérni.

III. A felek észrevételeinek összefoglalása

24. Az ügyészség szerint, amely fenntartja a kérdést előterjesztő bíróság előtt képviselt álláspontját, figyelembe kell venni azon következményeket, amelyeket a terjesztési jog túlzottan szűk értelmezése vonhat maga után a 2004/48/EK irányelv⁹ alkalmazása tekintetében. Azt állítja, hogy a szóban forgó jogszabályban előírt eljárásjogi intézkedések és szankciók valamilyen jogsértés elkövetését vagy megvalósulásának kockázatát feltételezik.

25. Az ügyészség véleménye szerint, ha a kereskedő az üzlethelyiségeiben tárolja a szerzői jog oltalma alatt álló motívummal ellátott árucikkeket, célja bizonyára valamilyen gazdasági vagy kereskedelmi előny megszerzése lehetett.¹⁰ Az áruk üzletben történő kínálásának célja, hogy arra ösztönözze a fogyasztókat, hogy a raktárban tárolt azonos termékeket is megvegyék. Az ügyészség véleménye szerint bármely egyéb értelmezés összeegyeztethetetlen a Dimensione Direct Sales ítélet megállapításaival és nem biztosít magas szintű, hatékony és szigorú védelmet.¹¹

26. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre tehát azt a választ javasolja adni, hogy a jelen jogvita tárgyát képező áruk sértik a szerzőt a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerint megillető kizárólagos terjesztési jogot, és nincs jelentősége annak, hogy az üzlethez tartozó vagy attól távolabb levő helyszínen tárolják-e azokat.

⁹ A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 157., 45. o.; magyar nyelvű különkiadás: 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.).

¹⁰ A szöveg szó szerint idéz egy részt a Bizottság közleményéből az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak – A szellemi tulajdon-jogok érvényesítéséről szóló 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv egyes vonatkozásaival kapcsolatos iránymutatás (Brüsszel, 2017. 11. 29., COM(2017) 708 final, 9. o.), amely így szól: „A fentiekből az következik, hogy a Bizottság álláspontja szerint az üzletszerűségnek a szellemi tulajdon-jogok érvényesítéséről szóló irányelv különböző rendelkezéseiben használt fogalma nem értelmezhető pusztán mennyiségi szempontból, hanem olyan minőségi szempontokat is figyelembe kell venni, mint hogy általában gazdasági vagy kereskedelmi előny céljából végzik-e az adott tevékenységet.”

¹¹ A 2008. április 17-i Peek & Cloppenburg ítélet (C-456/06, EU:C:2008:232), 37. pont.

27. A Bizottság azt javasolja, hogy a kérdések vizsgálatát a Dimensione Direct Sales ítélettel kezdjék, konkrétan azon megállapításokkal, amelyek szerint a szerzői jog jogosultja számára biztosított a művével ellátott termékek bármilyen módon történő terjesztésének megtiltásához való jog, valamint a terjesztés mint az uniós jog önálló fogalmával.¹² E fogalomba az adásvételi szerződés és a vásárolt árucikk ügyfél részére történő leszállítása, valamint a szerződéskötést megelőző műveletek is beletartozhatnak,¹³ ideértve a reklámozást is.¹⁴

28. Ezen előfeltevésekből arra következtet, hogy az üzlethelyiségtől eltérő helyiségben tárolt áruk sértik a jogosult terjesztéshez való jogát, ha bebizonyosodik, hogy azokat a fogyasztók számára eladásra kínálják vagy reklámozzák. Márpedig, e következtetés valójában nem ad választ a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseire, mivel a kérdés arra irányul, hogy a tárolt termékek a boltban ténylegesen kínált árukhoz hasonlósak-e, függetlenül attól, hogy azokat esetleg értékesítik vagy reklámozzák-e.

29. A Bizottság tagadja, hogy [az áruk ily módon egyenértékűnek] tekinthetők, mivel az azt jelentené, hogy a raktárban tárolt áruk kereskedelmi rendeltetésére vonatkozó előre meghatározott álláspontból indul ki pusztán azon tény alapján, hogy más hasonló árukat a nyilvánosság számára értékesítettek. Következésképpen, az érdekeltnek a termékre vonatkozóan kereskedelmi szempontú szándékát bizonyítani kell.

30. E tekintetben több feltételt ajánl a termékek kereskedelmi rendeltetésének megerősítésére: a) az áruk szerzői jog oltalma alatt álló egyéb olyan árukkal való azonossága, amelyeket az üzlethelyiségben eladásra kínálnak; b) a raktárhelyiség és az üzlethelyiség közötti fizikai, pénzügyi vagy közigazgatási kapcsolat; és c) az üzlethelyiség rendszeres ellátása a raktárhelyiségből származó árukkal.

IV. Az elemzés

A. Előzetes észrevétel

31. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések az I. Syed ellen folyó büntetőeljárás keretében vetődtek fel, ami engem egy előzetes pontosítás megtételére kötelez. A svéd jogalkotó úgy döntött, hogy a szerzői jogi törvény 53. cikkében határozza meg a művészi vagy irodalmi alkotásokon fennálló szerzői jog megsértésének tényállását, ugyanazon törvény más rendelkezéseire hivatkozva. Kifejezetten nem utalt a 2001/29 irányelvre, legalábbis a szó szerinti szövegében.

32. Márpedig az európai uniós jogalkotó e területen nem élt annak lehetőségével, hogy bűncselekmények tényállását határozza meg, és a tagállamok büntetőjogi szabályait közelítse vagy harmonizálja (EUMSZ 83. cikk (1) és (2) bekezdése). Ilyen jellegű szabályozás hiányában a Bíróság ugyan a 2001/29 irányelv megfelelő értelmezésével szolgálhat a kérdést előterjesztő bíróság számára, de nem dönthet a valamely tagállam jogának büntetőjogi vonatkozásairól szóló jogvitában, mivel, hangsúlyozom, e területen nincsenek harmonizációs szabályok.

33. A 2004/48 irányelv mindössze olyan „polgári és közigazgatási jogi intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat” tartalmaz (16. cikk), amelyek a szellemi tulajdonjogok érvényesítését szolgálják. Bár megállapítja, hogy „büntetőjogi jogkövetkezmény[ek] is megfelelő esetben a szellemi tulajdonjogok érvényesítési eszközének minősülnek”¹⁵, ezek azonban nem tartoznak a hatálya alá. Ezenfelül, a 2. cikk (3) bekezdésének c) pontja kimondja, hogy „ez az irányelv nem érinti: [...] a szellemi tulajdonjogok megsértéshez kapcsolódó büntetőeljárásokra és büntetésekre vonatkozó tagállami rendelkezéseket”.

¹² Dimensione Direct Sales ítélet, 21. és 22. pont.

¹³ Ugyanott, 25. és 26. pont.

¹⁴ Ugyanott, 29–32. pont.

¹⁵ (28) preambulumbekkezdés.

34. A kérdést előterjesztő bíróság előtt I. Syed azon aggodalmának adott hangot, miszerint a bűncselekmény meghatározása során, a büntetőszabálynak a polgári jogi szabályra való utalása értelmében, a Bíróság túl lazán értelmezi majd a „terjesztés” fogalmát, kiterjesztve azt a raktárhelyiségben tárolt, de még nem értékesített árukra, szemben az egyes bűncselekmény-típusok tényállásai megfogalmazásának taxatív jellegével.

35. Véleményem szerint ezen érvelés nem elfogadható. A Bíróságnak értelmeznie kell a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdését, függetlenül attól, hogy a kérdést előterjesztő bíróság milyen következtetéseket vonhat le a svéd büntetőjog szempontjából.¹⁶ Az említett értelmezés a szerzőt megillető, az alkotásai terjesztésének megtiltására vagy engedélyezésére irányuló jog védelme körének vizsgálatára korlátozódik. Ha a svéd jog alapján a büntetőjogi felelősségre vonáshoz elegendő az említett jog megsértése, ez nem a 2001/29 irányelvnek és a Bíróság által adott értelmezésének tulajdonítható.

36. I. Syed észrevétele alapját valójában a szerzői jogi törvény 53. cikke szerinti bűncselekmény tényállása megfogalmazásának bírálata képezi. E bírálat a jogszerűség és a jogbiztonság elvének esetleges megsértését kifogásolja, mivel szerinte a rendelkezés sérti a büntetőjogi szabályokra jellemző, a büntetőjogi tényállás és a szankció pontos meghatározásának követelményét.

37. Hangsúlyozom, hogy ezen érvelés nem képezi a jelen előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát, ezért nem kell figyelembe venni. A Bíróságnak az előzetes döntéshozatali eljárás során a nemzeti bíróságokkal folytatott párbeszéden belül arra kell szorítkoznia, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára megadja a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerinti terjesztési jog értelmezését.

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

38. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő leírásból az következik, hogy I. Syed szerzői jogi oltalom alá eső művek többszörözött példányaival ellátott áruk tekintetében, a jogosultak engedélye nélkül végez tevékenységet. Annak jobb meghatározásához, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kétségei milyen tényekre vonatkoznak, tisztázni kell, hogy:

- a kalóztermékek egy részét I. Syed üzlethelyiségében kínálta eladásra, akit első és másodfokon e cselekményért elítéltek, amivel kapcsolatban a felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróságnak nincsenek kétségei;
- az említett termékek másik része (konkrétan az üzlethelyiségben kínált ruhákkal azonos 599 másik ruhadarab) I. Syed raktárhelyiségében volt fellelhető;
- a többi kalóztermék szintén a raktárhelyiségekben volt fellelhető, de azokat nem kínálták eladásra és nem is voltak azonosak az üzlethelyiségben található ruhadarabokkal.

39. Márpedig, a kérdést előterjesztő bíróság arra szeretne választ kapni, hogy a terjesztési jog kiterjed-e a termékek második kategóriájára, vagyis az üzlethelyiségben eladásra kínált termékkel azonos, „védelem alatt álló motívumokkal” rendelkező azon termékekre, amelyeket más helyiségekben raktároznak. Azt is tudni szeretné, hogy a raktárhelyiségek kisebb vagy nagyobb távolsága (az egyik az üzlethelyiséghez tartozik, a másik pedig Stockholm egyik déli kerületében található) befolyásolja-e a választ.

40. A kérdést előterjesztő bíróság kétségei jobban érthetők a Bíróság eddigi ítélkezési gyakorlatának áttekintésével, amelyet a továbbiakban foglalok össze.

¹⁶ A Bíróság néhány ítélete, amelyre később hivatkozom, éppen büntetőeljárásban előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek keretében értelmezte ezen irányelvet.

41. A Peek & Cloppenburg ítéletben¹⁷ azt vizsgálták, hogy a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerinti terjesztési jog sérül-e, amikor a ruhaüzletlánc az egyik üzletének vevők részére kialakított pihenőrésében, illetve egy másik üzletének kirakatában olyan karosszékeket és pamlagokat helyezett el, amelyeket Charles-Édouard Jeanneret (*Le Corbusier*) tervezett, és amelyek szerzői jog oltalom alatt álltak, de azokat a kárpitozott bútorokat gyártó vállalkozás a jogosult a szerző engedélye nélkül gyártotta.

42. A Bíróság összefoglalva úgy válaszolt, hogy valamely mű eredeti vagy többszörözött példányának a szóban forgó rendelkezés értelmében vett, *adásvételtől eltérő, más módon történő* nyilvános terjesztésének a fogalma „csak azokat az aktusokat foglalja magában, amelyek kizárólag e tárgy tulajdonjogának átruházását foglalják magukban”¹⁸.

43. Később a Bíróság két ítéletben kibővítette a terjesztési jog fogalmát, olyan magatartásokat is belefoglalva, amelyek túlmutatnak az egyszerű tulajdonjog-átruházási aktusokon.

44. Így például, a Donner ítéletben¹⁹ a kétség egy fuvarozó magatartásával kapcsolatban merült fel, aki szerzői jogi védelem alatt álló olyan lakberendezési tárgyak többszörözött példányainak nem engedélyezett terjesztésében működött közre bűnrészesként, amelyeket egy olasz vállalkozás kínált értékesítésre németországi ügyfeleinek.²⁰

45. Abból kiindulva, hogy a nyilvános terjesztést „egy sor olyan művelet jellemzi, amely *legalább* az adásvételi szerződés megkötésétől annak a vásárlóközönség valamely tagja részére történő leszállításával megvalósuló teljesítéséig terjed”, a Bíróság a kereskedőt teszi felelőssé „az általa vagy az ő nevében lebonyolított minden olyan ügyletért, amely azokban a tagállamokban nyilvános terjesztésnek minősülhet, ahol a forgalmazott árucikkek szerzői jogi védelem alatt állnak. Szintén neki róható fel valamennyi ugyanilyen jellegű cselekmény, amelyet valamely harmadik személy végez, ha az említett kereskedő kifejezetten a célország vásárlóközönségét célozza meg, és tudomása van e harmadik személy tevékenységéről”²¹.

46. A Dimensione Direct Sales ügyben azt vitatták, hogy „a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy annak alapján a védelem alatt álló műre vonatkozó kizárólagos terjesztési jog jogosultja még akkor is megtilthatja, hogy e mű eredeti vagy többszörözött példányát vételre kínálják vagy azt reklámozzák, ha nem bizonyítják, hogy e kínálás vagy reklámozás alapján az Unióban valamely vevő megvette a védelem alatt álló mű példányát”²².

17 2008. április 17-i ítélet (C-456/06, EU:C:2008:232).

18 Ugyanott, 36. pont.

19 2012. június 21-i ítélet (C-5/11, EU:C:2012:370).

20 Ugyanott, 12. pont: Az olasz vállalkozás „Németországban lakó vásárlók részére kínálta Bauhaus stílusú lakberendezési tárgyak többszörözött példányait értékesítésre, hirdetések és folyóiratokban elhelyezett prospektusokon, névre szólóan a címzetek részére megküldött postai küldeményeken és egy német nyelvű honlapon keresztül, anélkül, hogy Németországban az e tárgyak értékesítéséhez megkövetelt engedéllyel rendelkezett volna”.

21 Ugyanott, 26. és 27. pont. Kiemelés tőlem. Lásd e tekintetben, de harmadik országbeli honlapról származó, hamisított áruk valamely tagállamba történő behozatala területén: 2014. február 6-i Blomqvist ítélet (C-98/13, EU:C:2014:55), 28. pont. Az említett ügyben az egyes szellemi tulajdonjogokat feltehetően sértő áruk elleni vámhatósági rendelkezésekről és az ilyen jogokat ténylegesen sértő áruk ellen hozandó intézkedésekről szóló, 2003. július 22-i 1383/2003/EK rendeletet (HL 2003. L 196., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 13. kötet, 469. o.) alkalmazták.

22 Dimensione Direct Sales ítélet, 20. pont. A jogvitában közvetlen értékesítés útján vagy internetes oldalon keresztül bútorokat (amelyek védett művek utánezatai vagy hamisítványai voltak) értékesítő vállalkozás került szembe az ezen alkotásokon fennálló szerzői jogok jogosultjával.

47. Az előbbi ítélkezési gyakorlat alapján a Bíróság a szerzői jog jogosultja számára elismerte az eladó által történő reklámozás megtiltásához való jogosultságot (amely eladó hamis tárgyakat kínált az internetes oldalán, a napilapokban és folyóiratokban, valamint egy hirdetési újságban). Konkrétan megállapította, hogy:

- „a védelem alatt álló mű példányára vonatkozó ajánlattételi felhívás, illetve a kötelezettségvállalással nem járó reklám szintén az e példány adásvételének megvalósítása érdekében végzett cselekmények láncolatába tartozik”²³.
- „nincs jelentősége annak, hogy e reklámot követően nem kerül sor a védelem alatt álló alkotás vagy annak többszörözött példánya tulajdonjogának a megszerzőre való átruházására”²⁴.

48. Következésképpen, a Bíróság elutasította, hogy a terjesztési jog megsértésének megállapításához szükség lenne a reklámot követő olyan aktusra, amely magában foglalja a védelem alatt álló alkotás vagy annak többszörözött példánya tulajdonjogának a megszerzőre való átruházását.

49. Ezen ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a Bíróság fokozatosan terjesztette ki a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében szereplő terjesztés fogalmát. Az egyszerű tulajdonjog-átruházási aktusoktól kezdve e fogalom odáig fejlődött, hogy magában foglalja a termék értékesítését előkészítő aktusokat, mint a kereskedő ajánlattételi felhívását (közvetlenül vagy a weboldalán) vagy az adásvétel megvalósítása céljából történő egyéb ügyleteket, többek között a termékek harmadik személy által történő szállítását.

50. Az említett ügyekben a Bíróság által adott megoldásokat logikusan a maguk összefüggésrendszerében kell elhelyezni,²⁵ amely módszert a jelen ügyben is használni kell. Most csak azt kell vizsgálni, hogy a ruhák raktárhelyiségekben való tárolása, ha azonosak az üzlethelyiségben eladásra kiállított árukkal, a forgalomba hozatalukat szolgáló ügyletek láncolatába tartoznak-e.

51. Annak vizsgálata során, hogy a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében vett nyilvános terjesztés minden formájának megtiltására kiterjedő kizárólagos szerzői jog mértéke meddig terjed, hasznos lehet az adott termék „terjesztése” fogalmának gazdasági hátterét megnézni. A kereskedelmi gyakorlatban [a terjesztést] olyan cselekmények, eljárások és kapcsolatok összességéként határozzák meg, amelyekben az adott termék a gyártásától a végső felhasználásáig keresztül megy, akár további feldolgozási folyamatban, vagy a fogyasztó részére történő végleges leszállítás során.²⁶

52. Kétséges azonban, hogy a jelen ügy jogi szempontjából a 2001/29 irányelvben hivatkozott, a terjesztés engedélyezésére vagy megtiltására irányuló kizárólagos jognak ilyen tág terjedelme lenne. Azon állásponttal szemben, miszerint (a gyártótól a nagykereskedőig történő) első átruházás már az említett jog hatálya alá tartozik, vélhetően a szerzői jog jogosultjának említett előjoga csak a kiskereskedő és a végső fogyasztó közötti ügyletet érinti.²⁷

²³ Ugyanott, 28. pont.

²⁴ Ugyanott, 32. pont.

²⁵ Egyetértek Cruz Villalón főtanácsnokkal abban, hogy a Bíróság által eddig tárgyalt minden egyes ügy ténybeli összefüggései egyedi jelentőséggel bírnak; lásd: a *Dimensione Direct Sales* ügyre vonatkozó indítvány (C-516/13, EU:C:2014:2415), 41. pont.

²⁶ Lásd például: Martinek, M., „1. Kapitel. Grundlagen des Vertriebsrechts”, in: Martinek, M. és Semler, F.-J. (szerk.), *Handbuch des Vertriebsrechts*, C. H. Beck kiadó, München, 1996, 3. o.

²⁷ Bently, L. és Sherman, B., *Intellectual Property Law*, Oxford University Press, 3. kiadás, 2009, 144. o.

53. Az Unió által kötött nemzetközi egyezmények alapján²⁸ a Bíróság a második álláspontot részesítette előnyben és a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése „adásvétellel megvalósuló nyilvános terjesztés” fogalmát a WCT 6. cikke (1) bekezdésében szereplő, „nyilvánosság számára adásvétel útján való hozzáférhetővé tétel” szinonimájaként értelmezte. Így tehát nyilvánosság alatt a fogyasztót vagy a végső felhasználót kell érteni, nem pedig a terjesztési lánc közvetítő vállalkozásait, különösen a nagykereskedőket, annak ellenére, hogy a WCT nem határozza meg a nyilvánosság fogalmát, a jogalkotóra vagy a szerződő felek szerinti bíróságokra bízva annak pontos meghatározását.²⁹

54. Nem vitatott, hogy I. Syed olyan kiskereskedő, aki a végső fogyasztó számára értékesít. Azon terjesztési lánc utolsó szakaszában helyezkedik el tehát, amelyet az oltalom alatt álló művek terjesztésének engedélyezéséhez vagy megtiltásához való szerzői jog érint. Ezen előfeltevés alapján, a szóban forgó jog terjedelmét kell vizsgálni, ha azon áruk, amelyek azonosak az üzletben eladás céljából kiállított árukkal, az eladó raktárhelyiségeiben található.

55. Már említettem, hogy az ítélezési gyakorlat a terjesztés saját aktusai közé számítja legalább az adásvételi szerződés megkötését és a vásárolt termék vevő részére történő leszállítást,³⁰ valamint az ajánlattételt, illetve a kötelezettségvállalással nem járó reklámot.³¹ Márpedig úgy vélem, hogy az ajánlattétel nem csak meghatározott kereskedelmi létesítményben bemutatott termékekre korlátozódik, hanem azokra is vonatkozik, mivel ezekkel azonosak, amelyeket időlegesen az eladó egyik raktárhelyiségében tárolnak és elő vannak készítve az eladott termékek utáni feltöltésre.

56. A termék kirakatban vagy az üzlethelyiségen belül történő elhelyezésének célja a termékek lehető legnagyobb számú értékesítése, ahogy az bármely kereskedő részéről logikusan vélelmezhető. Az üzlethelyiségben található ruhadarabok (a jelen ügyben rockzenei motívumokkal ellátott pólók) a *pars pro toto* elv alapján a készletek többi részét is reprezentálják.

57. Úgy vélem tehát, hogy az árucikkek k szerzői jogot sértő többszörözött példányai terjesztésének megtiltásához való jog nem csak az üzlethelyiségben már megtalálható darabokra terjed ki, hanem azokra is, amelyeket azonos, többszörözött példányban az eladó raktárhelyiségeiben tárolnak, az üzlethelyiségbe történő átszállításra várva.

58. Ezen értelmezés összhangban van a WCT 6. cikkének (1) bekezdésében biztosított minimális védelemmel, amely magában foglalja az adásvételt előkészítő aktusokat,³² valamint a 2001/29 irányelv azon célját, hogy a szellemi tulajdon jogának magas szintű védelmet biztosítson a (9) preambulumbekkezdés értelmében.

59. Ezáltal egyébként biztosított a rendelkezés hatékony érvényesülése, amelynek célja a szerzői jog megsértésével előállított áruk forgalomba hozatalának elkerülése, megelőző jelleget tulajdonítva a mű és többszörözött példányai terjesztésére vonatkozó ellenőrzési jogosultságnak. Ha az említett ellenőrzést csak az adásvétel megvalósítását követően lehetne elvégezni, az egyedi ügyletekben a terjesztési jog gyakorlására összpontosítva (amely I. Syed álláspontjának tűnik), *de facto* akadályozva lenne a tényleges oltalom, tekintettel a termékek, különösen a raktárhelyiségben tárolt termékek eladási helyének és időpontjának meghatározásából adódó nehézségekre.

28 2012. június 21-i Donner ítélet (C-5/11, EU:C:2012:370), 23. pont.

29 Ez állandónak tűnik a WCT esetén; lásd: Reinbothe, J., „Chapter 7. The WIPO Copyright Treaty – Article 6”, in.: Reinbothe, J. és Von Lewinski, S., *The WIPO Treaties on Copyright – A Commentary on the WCT, the WPPT, and the BTAP*, 2. kiadás, Oxford University Press, 2015, 110. o. Bár valójában a „nyilvánosság” fogalmának tágabb értelmezését is lehetett volna javasolni, a végső fogyasztó alakjához való közelítés a Bíróságnak a 2001/29 irányelv 3. cikkére vonatkozó ítélezési gyakorlatának felel meg.

30 2012. június 21-i Donner ítélet (C-5/11, EU:C:2012:370), 26. pont.

31 Dimensione Direct Sales ítélet, 28. pont.

32 Reinbothe, J., i. m., 111. o.

60. Bár egyetérték a Bizottsággal abban, hogy a jelen ügyben az eladási szándék kikövetkeztethető abból, hogy néhány terméket az üzlethelyiségben kínáltak, a többi hasonló termék pedig a raktárhelyiségekben volt fellelhető, úgy vélem, hogy nem szükséges a javasoltak szerinti túlságosan merev vizsgálat általánossá tétele. Különösen az üzlethelyiség és a raktárhelyiség közötti (fizikai, pénzügyi vagy adminisztratív) kapcsolat vizsgálata válhat eléggé formálissá, hiszen azt sem tisztázza, hogy milyen módon lehetne azt bizonyítani.

61. Úgy vélem inkább, hogy az I. Syed által az üzlethelyiségben árusított ruhadarabok és a raktárhelyiségekben tárolt ruhadarabok közötti szoros kapcsolatra tekintettel, amely kereskedői minőségéhez kötődik, a tárolás már az értékesítéshez vezető aktusok láncolatának részét képezte. Végeredményben, a terjesztésük megtiltásához vagy engedélyezéséhez való jog, mint a szerzői jog szerves részét képező jogosultság, az említett termékekre is kiterjeszhető.

62. Ebben az összefüggésben a raktárok távolsága vagy közelsége nem releváns. Nincs akadálya annak (sőt, a logikán és a józan észen alapszik), hogy amennyiben az üzlethez tartozó raktárban nem áll rendelkezésre az ügyfél által kért méret és szín, I. Syed vállalja, hogy a kért terméket viszonylag rövid időn belül behozza a Bandhagen kerületében található raktárhelyiségből. A cselekmények továbbra is a szóban forgó termék adásvételének megvalósítása céljából indított üzleti láncba tartoznak.

63. Végül, a svéd bíróság előtt folyó jogvita büntetőeljárás körülményeihez visszatérve, hangsúlyoznom kell, hogy a jelen ügyben javasolt választ szigorúan a 2001/29 irányelv értelmezésének keretében terjesztik elő. Kizárólag az említett bíróság feladata tisztázni, hogy történt-e bűncselekmény, vagy sem, és az elkövető milyen mértékben büntethető, abból kiindulva, hogy a belső jog miként alakítja ki a büntetőjogi tényállásokat és miként határozza meg az *iter criminis* különböző szakaszait (belső aktusok; előkészítő aktusok; végrehajtási aktusok; kísérleti és befejezett aktusok).

V. Végkövetkeztetés

64. A fent kifejtettekre figyelemmel azt javaslom, hogy a Bíróság a Högsta domstolen (legfelsőbb bíróság, Svédország) által előzetes döntéshozatal céljából előterjesztett kérdésekre a következő választ adja:

„Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az eredeti művek és ezek többszörözött példányai bármely módon történő nyilvános terjesztésének engedélyezéséhez és megtiltásához való kizárólagos jogot, amelyet az említett rendelkezés tartalmaz, a kereskedő raktárhelyiségeiben tárolt azon árukra is alkalmazni kell, amelyek védelem alatt álló olyan motívumokat tartalmaznak, amelyek a tulajdonát képező üzlethelyiségben eladásra kínált termékeken szereplő motívumokkal azonosak. E tekintetben nincs jelentősége a raktárhelyiségek és az üzlethelyiség közötti távolságnak.”